

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:
In șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învola!ă :: ::

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL
Pe un an 200 Lei
Pe 6 luni 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Unitatea

Foale bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Congresul Agrului

Agru și-a convocat congresul general, pe zilele de 21 și 22 Noemvrie, la Oradea. Prilej de bucurie și de meditare pentru toți cei cari doresc biruința luminii peste beznă acestui veac rău și necăjit. — Bucurie, fiindcă adunarea va fi un mare praznic al credinței. Și niciodată sufletul n'a avut mai mare nevoie de sărbători ca acum. Ne asfizim și ne abrutisăm în atmosfera ucigătoare a mizeriei și a păcatului ce ne stăpânește. Este chestiune de igienă spirituală pentru noi, să ne înălțăm tot mai stăruitor privirile spre munții Domnului, să respirăm aerul înălțimilor veșnice.

Congresul dela Oradea însă va trebui să fie mai mult decât un prilej de înălțare sufletească. El va trebui să însemneze o nouă peatră de hotar în viața Agrului. Pe zi ce trece, realitatea aspră și întunecată ne arată tot mai limpede, că acest teag al acțiunii creștinești ne este indispensabil. Trebuie neapărat să valorificăm, mai stăruitor decât în trecut, în viața publică aluatul miraculos al învățăturilor evanghelice. Nu ajunge să fim credincioși ca indivizi, ci trebuie să creștinăm din nou aștezările vieții sociale. Altfel oricât er și de mulți și de buni cei cari umblă răsleși și singuratici pe căile Domnului, simbriații iadului, pușini dar organizați, pun stăpânire pe toate izvoarele vieții și într-o bună zi vor surpa cupolele bisericilor peste capul celor cufundați în rugă.

Până acum Agru și-a format cadre, și a dat alvii. Urmează să le dea viață mai multă, să le pună în mișcare programatică. Precizări și clarificări în această direcție va trebui să aducă congresul dela Oradea. Dintr-o severă revizuire a realității, să scoată îndrumări concrete pentru viitor. Grija de amănuntul practic, de mica buclărie a organismelor locale, va fi gândul lui călăuzitor. Strălucirea slujbelor și festivităților, prin urmare, să nu fie decât încadrarea demnă a programului esențial, care se concentrează în îndelungatele administrative ale congresului.

Toate problemele esențiale s'au și pus la ordinea zilei. Se va debate mai întâi marea chestiune a presei. Problemă de însemnătate vitală pentru biserică și fundamentală în preocupările Agrului, care trăiește ori moare deodată cu ea. Căci nervul viu, care va distribui spiritul asociației în toți membrii răsleși și va fi cimentul lor sufleteș, este slova tipărită. Și aproape tot este făcut încă în acest câmp: raționalizată și sistematizată producția, organizată armata cititorilor, creat colportajul și propaganda.

Rol hotărâtor vor avea în această muncă asociațiile religioase existente și cele cari vor mai trebui create. Încadrarea lor norocoasă în Agru, folosirea energiilor active din ele în slujba marelui program social este chestiune delicată, care reclamă multă atențiune. De aceea regulamentele ce se vor face și aproba în congres, cel general și al secțiilor, sunt de extremă importanță. Ele vor fi regulatoarele vieții de mâine a Agrului.

Ou aceste gânduri așteptăm marea sărbătoare.

Cifre buclucașe

Jalnica tânguire ortodoxă deasupra bugetului — Revolta cifrelor maltratate — Ardealul unit și ortodox în buget

(*) Toamna se numără bobocii și fondurile bugetare. Operațiune dominantă în stat. Nu poate, deci, lipsi dela ea fumul de tămâie pravoslavnică și jalnica tânguire a ortodoxiei, mereu nedreptățită în folosul blestemajilor de uniții. Așa cere codul bunelor năravuri orientale și rânduiala manevrelor de toamnă ale duhului grecesc. Chiar dacă statul nu va mai da bisericilor nimic, cuvioșii cântăreții ai cifrelor confesionale își fac slujba: tipicul trebuie ținut!

Cântarea este răsuflată și falsă. Nu mai interesează. Trebuie cântăreții noi. Organizatorii concertului funebru îl caută de istov. Ce mai pot aștepta dela glasul răgușit al d-lui Matel? N'a cântat dăunăzi, pe scena „Telegrafului“, în fața salei goale? Noroc că au prins, proaspăt de tot, pe d. G. Racoveanu dela „Cuvântul“. Număr de atracție. Are avânt și curaj. Se aruncă în capștea cifrelor rezoluț, ia din ele cantități considerabile și le aruncă în ochii cititorilor. („Cuvântul“ din 22 Oct.) pentru a constata apoi satisfăcut: „și orbii pot vedea că agitația din tabăra ortodoxilor este perfect îndreptățită“.

El bine, noi nu vedem. Și nu suntem orbi. O dovedim pe loc, într-o scurtă hoinăreală prin pădurea cifrelor bugetare. Rugăm pe d. Racoveanu și pe toți cei de bună credință să ne urmeze, cu ochi deschiși și cinstiți. Vom merge, în bună parte, pe cărările arătate de dânsul.

Legea din 1928 condiționează subvenționarea diferitelor culte de: a) numărul credincioșilor; b) situația materială și c) nevoile lor reale. De toate aceste criterii împreună, nu de unul singur. — Ne oprim la cel dintâi.

Populația României este, rotund, 18 milioane. Bugetul cultelor pe 1931 are suma totală de 873.769.153 Lei (art. 80—86). Statul cheltuiește deci pentru nevoile spirituale ale fiecărui suflet de cetățean 48 Lei 54 bani. — Adecă ceva mai mult. Fiindcă la diferite articole ale bugetului instrucțiunii sunt trecute cheltuielile ce are statul cu seminariile și facultățile de teologie ortodoxe, în sumă totală de 172.195.750 Lei. Adaogând și această sumă la cea de sus, cota se urcă la 58 Lei de fiecare suflet, creștin și păgân deavalma.

Din bugetul total, **Biserica ortodoxă** primește 613.060.119 Lei (după calculul d. Racoveanu chiar 680.400.641), la art. 80 și 84 și 172.195.750 Lei dela art. 30, 36, 48 și 58; în total: 785.255.869 Lei. Socotind sufletele ortodoxe rotund la 12.500.000, urmează că pentru fiecare suflet ortodox statul dă 62.82 Lei. Și cifra sufletelor dată mai sus este, foarte probabil, prea mare, mai ales dacă scădem din ea

pe credincioșii din Bucovina, cărora nu li-se dă nici un ban din suma de mai sus, ci din fondul religios netrecut până azi în buget. Cota ortodoxă trebuie deci încă urcată nișel. Deci, dacă-i vorba de dreptatea pură, ortodoxia nu se poate plânge: primește simțitor peste cota medie. — Nu poate dormi însă din altă pricină: alte culte capătă și mai mult. Și încă minoritarii calea-valea, dar uniții sunt cu totul insuportabili. **Biserica unită** are, pentru cele 1300000 suflete vândute Papel (atâtea ne dă generozitatea lor; în realitate *bișor* mai mulți!), 102.150.725 Lei (fără cele 3.169.944 Lei ai rutenilor); deci 78 Lei de suflet. Nedreptatea e clară. O văd și orbii dlui Racoveanu.

Noi stăruim totuși în orbie. Din două motive. Pentru că în realitate noi suntem mai mulți decât vrea d. Racoveanu, avem deci cotă mai mică de 78; iar ortodoxii primesc în realitate mai mult decât ceea ce e trecut în bugetul cultelor. Ajutoarele lor se mai rătăcesc unele în bugetele celorlalte ministerii; la armată, la domenii, până și la C. F. R. — Apoi, numărul sufletelor nu este, după articolul 31 din legea cultelor unicul criteriu al împărțirii dreptei a subvențiilor. Mai este unul: *nevoile reale ale cultelor*. Și înă foarte important.

Intr'adevăr, singuraticile culte au evoluție și organizație diferită. Altele sunt și condițiunile între cari își împlinesc misiunea astăzi. În această privință, dincoace și dincolo de Carpați sunt două lumi. Pastorația din Ardealul cu sate mici și răslețe, cu amestecul caleidoscopic de neamuri și confesiuni, în vălmășagul cărora sectele găsesec teren prielnic și nu odată desnaționalizarea amenință pălcurile prinse în masse de străini, este mult mai grea și mai costisitoare decât cea din vechiul regat, unde avem masse compacte și omogene de creștini de o singură credință. Pe deasupra în Ardeal pastorația este mai avansată, cu cerințe mai înalte, cărora nu le poate face față decât un cler cu pregătire mai înaltă. Ar fi nebunie a căuta o uniformizare prin oprirea ori retrogradarea forțată a acestui organism pastoral superior. — De aceea toate socotelile făcute numai după proporția sufletelor sunt eronate. *Bisericile românești din Ardeal trebuie comparate numai între ele*, nu cu restul țării. Atunci se va vedea că ortodoxii din Ardeal au o situație privilegiată față de vechiul regat și față de uniți.

Dovada în cifre: **biserica ortodoxă din Ardeal** primește, pentru un maxim de 1.800.000 suflete suma de 137.130.020 adică 80 Lei de suflet; deci simțitor mai mult decât biserica ortodoxă din restul țării. Mai

mult decât uniții învidiași. Mai ales dacă vom da cuvânt și dlui Meteș („Telegraful“ din 26 Sept.), care are neprevăderea de-a aduna pe toți catolicii împreună: 2650.000 suflete (atâtea admite dânsul!) la 158.140.741 Lei; în care caz **cota pe suflet catolic este de numai 59.67 Lei**, față de cei 80 ai fratelui dreptmăritor!

Cu toate acestea, tocmai *ortodoxia ardeleană duce hangul* în cântarea pătimirilor pravoslavnice. Cu ce obraz, asta-i altă căciulă. Cu ce apucături, se știe: o ciudată rabulistică a cifrelor bugetare, mestecate, întortochiate, mistificate. Apoi eterna poveste cu protopopii noștri fără număr, cu episcopii prea mulți și cu uriașa armată a canonicilor urgisiși. Canonicii mai ales! Știți, numele are un sunet atât de gădilitor! Și biata ortodoxie n'are decât bieți consillieri, cu 10.000 la lună! — Facem o propunere împăciuitoare: să botezăm și pe consilierii ortodocși canonici! Noi ne învoim. Dar apoi să ne slăbească cu tânguirea. Și să nu se amestece în organizația internă a bisericii noastre. Asta nu-i privește. Fie mulțumiți că zmerita *ortodoxie ardeleană* are în buget față de trufașa unașle sumele următoare: Pentru organismele *centrale ale eparhiilor ardeleni, ortodocșii*: 11.814.300 Lei; *uniții*: 10.052.470; pentru *academiile teologice ortodoxe din Ardeal* 7.362.240 Lei, pe când *cele unite* au 3.880.308 Lei; *preoții ortodocși din Ardeal* 113.738.480 Lei, *cei uniți* 85.260.140 Lei; ajutoare materiale *ortodocșii ardeleni* 4.215.000, *uniții* 2.957.900 Lei. În total deci, încă odată, **ortodocșii din Ardeal 137.130.020 Lei**, (80 Lei de suflet!), iar **uniții 102.150.818 Lei**, (cu cifra reală de 75 Lei de suflet; ori dacă socotim pe toți catolicii: sub 59'67 Lei!). Să-și noteze bine aceste cifre și să nu se mai dea în spectacol cu veșnica și falșă milogeală după o dreptate care n'ar putea decât să le mai ia din ce aul!

Căci *povestea cu averile* o invocă zadarnic. Procentele ce le vântură cu mână largă, în baza unor combinațiuni ingenioase

ale dlui Goldiș, despre numărul parohiilor pe cari diferitele culte ar fi în stare să le susțină din propriile puteri, este pur și simplu fan-tezie! Noi am cerut și cerem să se facă *con-scrierea reală a averilor și veniturilor tuturor cultelor!* A început în 1925. S'a oprit. De ce? Nu noi am împiedecat-o. Să se ducă la capăt. Se va vedea atunci cum stăm cu mult trimbițata sărăcie a ortodoxiei!

Până atunci însă să tacă mulcom. Ar avea ceva mai bun de făcut: să oprească atacul pernit de guvern împotriva cultelor tuturor. Asta ar fi o datorie cu adevărat dominantă. O cer propriile ei interese în primul rând.

Iar gazetari ca d. Racoveanu, dacă sunt de bunăcredință, să grijască altădată mai bine. Nu-s toți orbi acela cari nu poartă ochelari din Bizanț!

Agru se organizează și în Eparhia de Nord. Duminica de 18 Octomvrie c. va rămânea neuitată, în amintirea celor ce au fost atunci la Baia Mare, precum și în anele miș-cărilor religioase ale noii eparhii. Lume peste lume la catedrală, unde se slujește liturghie arhierescă și se aude minunat cuvânt arhieresc. Și iarăși: lume peste lume, după slujbă, în sala „Ștefan“, având cu toții senzația că lucru mare se pune la cale.

Și așa este. În cuvinte cântărite, cuminți și frumoase, d. Oșianu, deschizând ședința, spune gândul ce îl frământă pe cei ce au inaugurat această frățescă și creștinească întrunire: *constituirea Agru-lui diecezan*. Ropot de aplauze dela inimă e răspunsul publicului la acest cuvânt.

Idea e salutată, cu toată căldura inimii sale, de p. *Ierarh Alexandru*, care-i reliefează însemnătatea, subliniind, cu precizie de maestru, rosturile morale și partea de apostole socială și caritativă ce revine acestei asociații menite să fie totodată un puternic stăvilor împotriva puhoiului bolșevist ce amenință cu inundarea și platurile noastre pașnice și curate. — Ur-

mează la cuvânt p. prepozit Breban, reprezentând capitulul, apoi reprezentanta Reun. de femei din Baia Mare: dna Marta Iepure; și a celei din Sighet: dșoara Dr. Irina Berinde, nelipsind dela datorință nici Primăria orașului.

Ușor de înțeles acum însuflețirea în mijlocul căreia au fost aleși conducătorii Asociației: *Președinte*: d. Florentin Mihályi, *vicepreședinți*: d. Ștefan Suciu (Baia Mare) și d. A. Ferențiu (Satu-mare), mai intrând în comitet și alți membri din toate părțile eparhiei (între cari și trei femei: dna Marta Iepure, dș. Dr. Berinde și dna Alexandrina Dr. Pop).

Ședința începută cu Impărate ceresc și încheiată, — după cele de mai sus și după ascultarea alor două conferințe, una a doamnei Iepure cu subiect din lumea educației, alta a dș. Dr. Berinde, — cu axionul Cuvine-se cu adevărat, a fost o manifestație impozantă a credinței părților sătmărene și maramureșene, un prilej de cimentare a raporturilor dintre cei buni în vederea scopului măreț al restaurării integrale întru Hristos a întregii noastre vieți sociale-culturale, un început de drum spre bine ce nu mai știe de căutare înapoi. — Fiat, fiat!

D. Ion Blanu. Academia Română serbătorește pe președintele ei, care a împlinit 75 de ani. D. Ion Blanu a fost profesor universitar. Ca organizator al Bibliotecii Academiei, și prin publicațiile sale bibliografice, și-a asigurat un loc de seamă în istoria Literelor Române. Meritul său de bibliotecar e cunoscut și în străinătate în așa fel, încât și acolo se recunoaște că fără de munca de albină ce d. Blanu a depus la organizarea bibliotecii Academiei Române, istoria românilor ar fi imposibil de scris. Vechea Bibliografie Românească este opera sa și e un adevărat monument. Unindu-ne și noi la serbătorirea acestui venerabil dascăl, suntem mândri că putem adăoga și aceea că d-sa este unit, fiu al școlilor Blajului. (ig.)

☐ ☐ Foiața „Unirii“ ☐ ☐

Soluția cea bună

Contrareflexii la reflexiile d. A. C. Albinus de Prof. Dr. Vas. Aftenle.

În „Unirea“ din 10 l. c. d. A. C. Albinus reînvie discuția asupra unei chestiuni pe care o credeam deplin lămurită. Și încă pentru a ajunge la concluzii destul de neașteptate. Asume: „Trebuie să fim împotriva introducerii vieții celibatate“ în biserica noastră, și:

„Nu vocațiuni celibatate ne trebuiesc, ci vocațiuni monahale“.

Foarte frumos. Însă argumentele dlui Albinus sunt mai puțin categorice decât concluziile cari, prin urmare, nu se pot numi norocoase. Să-le cercetăm ceva mai de aproape.

Mai întâi, d. Albinus crede, că s'a făcut „o regretabilă confuzie“ dovedindu-se „superioritatea virginității“ față de căsătorie, când la noi nime nu a tras la îndoială acest lucru. — Dar cine a făcut această confuzie? Nu știm. Deși am urmărit cu interes întreaga discuție. Accentuarea superiorității virginității nu s'a făcut dintr'o regretabilă confuzie, ci cu un gând precis și ca un argument în plus pentru recomandarea și încurajarea spre celibat.

Dar argumentul propriu al dlui A. este altul. Asume: dreptul bisericesc, căruia îi aparține toată problema și care nu impune celi-

batul. — Nime nu trage la îndoială, că în biserica noastră se permite clericilor căsătoria înainte de primirea diaconatului, respectiv subdiaconatului.

De aici însă nu urmează, că dorindu-se, ori chiar introducându-se și la noi celibatul, s'ar știrbi „toate obiceiurile și întregul cod oriental“. După această judecată nu ar mai fi posibilă nici o legiferare nouă ori vre-un spirit nou de inițiativă. Pentru că în ambele cazuri te-ai lovi fie de obiceiurile, fie de legile vechi. Or, singur chestiunile dogmatice nu admit înolri și schimbări. Chiar faptul, că „unirea noastră religioasă s'a făcut pe temeiuri dogmatice“ și că problema celibatului nu face parte din acest domeniu, ne îndreptățește să discutăm, să ponderăm și să chiar lucrăm pentru realizarea ei, fiind o chestie de drept bisericesc și de ameliorare a pastorației. Mai ales, că dreptul oriental dacă nu impune, apoi nici nu oprește celibatul. Nu se calcă deci nici spiritul nici litera lui, militându-se pentru sporierea numărului de preoți necăsătoriți în biserica noastră. Așa văd chestiunea și mirenii, ca dl M. Th. Carada (Nr. 42 al „Unirii“). Așa trebuie s'o vadă deci mai vărtos acela, cari în primul loc sunt datori să se gândească la înflorirea bisericii și vieții noastre religioase.

Apoi d. Albinus, crede că celibatul „ar produce o sguduire nespūsă în viața noastră bisericescă“. — Poate, dacă s'ar introduce în mod obligator pe toată linia. Nici decum însă prin introducerea lui lentă, printr'o stăruitoare îndreptare a gândurilor clericilor noștri spre acest ideal, pe care au toată libertatea de-a-l

urma ori nu. Și deocamdată nime nu s'a gândit la altceva.

Nu stă nici aceea, că prin un cler celibatar s'ar săpa și mai tare prăpastia între biserica noastră și cea ortodoxă. — Ajunge să ne gândim la cele scrise de dl M. Carada în ultimul număr din „Unirea“.

Roma? — Roma, evident, nu ne impune celibatul. Dar nici nu este străină de acest gând. Din contră, putem zice, că ar fi veselă și chiar ar dori să aibă și biserica noastră cât mai mulți preoți celibati. Că așa este se vede din Instrucțiunea Sacrei Congregații de Propaganda Fide, către Arhiepiscopul de Alba-Iulia și Făgăraș, dtto 28 Iunie 1858, în care se reoglundesc gândurile Papei Pius IX. Citez: „Pentru aceea Sanctitatea Sa, carele se interesează foarte mult ca moravurile acestei Provinci, delăturându-se orice corupțiune, să se întocmească după cinosura disciplinei celei curate răsăritene, lăudându-și după merit propusul repețit al Ilustrității Tale, spre a nu mai admite pe nimenea la ordurile sacre, dacă nu va fi *celibe**“ sau dacă nu se va fi căsătorit înainte de primirea subdiaconatului după datina răsăriteană. Aici în propusul acesta Ilustritatea Ta împreună cu ceilalți Episcopi ai acestei Provinci să stați neclintii și dela acela să nu vă abateți“... Iar mai la vale „... Împlinindu-vă oficiul să vă nevoiți din toate puterile, ca să înflorească tot mai mult continența clericilor“ (Cfr. Apendice, la Conc. I, VI, pag. 291—293.

Totuși, și d. A. își dă seamă, că în vremele

* N. B. Sublinierea este a noastră.

Grija de cei mici

Câteva considerații actuale în legătură cu catehizarea

de Gavril Pop-Vetș

Mântuitorul nostru Isus Hristos, trimițându-ne în via Lui ca muncitori, ne-a zis: Mergeți și învățați toate neamurile... Va să zică, ne-a indicat cea mai principală datorie: învățarea, deșteptarea popoarelor, nobilitarea lor, și peste tot lăfșirea împărăției lui Hristos pe pământ. Mandatul acesta al Mântuitorului îl împlinim nu numai când grăim de pe amvon mulțimii dornice de învățătura sfântă, ci mai ales când sămănăm sămânța evangheliei lui Hristos în inima copiilor. Catehizarea prin urmare este o datorie foarte importantă.

După cum accentuează acest lucru și apostolul neamurilor când zice: „Cel ce nu poartă grije de cei ai casei sale, de credință s'a lăpădat, și mai rău este de cât cel necredincios”. (I. Tim. 5. 8.) „Cresteți-vă fii voștri întru învățătura și frica Domnului” (Efez. 6, 4).

Cine sunt „căsenii”, „fiii” noștri? În tot cazul în primul rând cei propriu zis căsenii noștri, apoi adulții, enoriașii, pe cari îi păstoriim cu atâta zel și abnegare. Dar nu mai puțin căsenii și fii noștri sunt copilașii de școală, viitorii creștini și enoriași. Aceștia formează partea cea mai plăpândă a turmei ce păstoriim, ei sunt floricelele din cunună. Din care cauză ei au nevoie de o deosebită îngrijire. Deșteptarea și învățarea lor reclamă o deosebită atenție și multă căldură.

Importanța mare a catehizării au relevat-o de atâtea ori și Preaveneratele noastre Ordinarate, ba, mai anii trecuți, a relevat-o chiar și ministerul cultelor și instrucțiunii publice. Și cu tot dreptul. Chestiunea catehizării copiilor de școală este deodată și o chestiune socială de cea mai covârșitoare importanță. Copii de școală sunt nu numai viitorii enoriași și fii devotați ai Bisericii,

ci și viitorii cetățeni ai țării. De creșterea lor deprinde în bună parte nu numai viitorul Bisericii, ci și viitorul patriei. De aceea educarea lor religioasă și morală trebuie să fie preocuparea de căpetenie a tuturor.

Preaveneratele Ordinarate ne-au făcut toate înlesnirile posibile. Avem programa analitică. Avem manualele necesare, precum și planul de lecțiuni, care indică precis, oră de oră, materialul pe care trebuie să-l prelucrăm. Nu mai restează decât munea. Munea conștiință și serioasă.

Adevărat, că această muncă este grea și obositoare. Ea cere om întreg, preot devotat și cu mare dragoste de cauză. Și este grea mai ales astăzi, când în urma neajunsurilor tot mai pronunțate, lumea a început să devină apatică și nepăsătoare. Chiar plugarul nu mai muncește cu dragostea pe care a avut-o mai înainte. La fel face meseriașul, și tot așa funcționarul. Preotul lăsat în voia sorții și silit să lupte din răspuțeri pentru pâinea de toate zilele, adesea încă este obsedat de această lipsă de dragoste. Lupta tot mai întezită pentru existență îi paralizază avântul, și, nu odată, fără să vrea și fără să observe, este ispitit să-și uite de copilașii din școală, sau între ei, să fie abătut și copleșit de alte gânduri.

Cu toată calitatea noastră de „părinți sfințiți” suntem totuși oameni. Putem fi ispitiți și noi. Dar nu este iertat să cedăm ispitei, și să ne lăsăm biruiți. Dela noi se așteaptă mai mult chiar între împrejurări grele. Suntem doar sarea pământului și aliatul societății. Și vorba Mântuitorului: dacă se va împuți sarea, cu ce se va săra? Lăncezeala și indispoziția, ce, poate, ne cuprinde uneori, este și ea o ispită a diavolului, de care trebuie să scăpăm cu orice preț. Câți ori câtă amărăciune ne-ar fi hărăzit soarta, rămâne totuși adesea indiscutabil, că nu e grădinar acela, care nu își dă lădoită silință pentru păstrarea, creșterea și îngrijirea plantelor celor mai plăpânde, și nu e păstor adevărat acela, carele are grije numai

Cred, că nu e cazul de a ne îngrozi nici de zguduirea pe care o prevede Dl. A. C. Albinus în cazul că s'ar înmulți numărul preoților celibi, ori s'ar ajunge cu încetul chiar la un cler celibatar, pe întreg cuprinsul Provinciei noastre mitropolitane. Și asta, din două motive. Sguduirea s'ar putea produce în sinul clerului ori al eredincioșilor. Dar primejdia nu o văd din nici o parte. Situația clerului familist, actual, va rămânea aceeași. Deci n'ar avea printru ce să se tulbure. Iar credincioșii cu atât mai puțin, fiind preotul celibate în situația de a le sta mai ușor la dispoziție. Că așa este, m'am convins, și din vorbele unui avocat din L., care deși laic, numai prin un cler celibatar vede ieșirea bisericii din greutățile în care se află acum.

Să rămânem deci pe lângă vechea soluție din „Unirea”... Deocamdată la noi nu-i vorbă de obligativitatea celibatului. Dar o canalizare a gândurilor noastre și îndreptarea străduințelor noastre spre înfăptuirea lui se impune azi și în viitorul apropiat cu necesitate inexorabilă.

Apusul catolic își datorește în bună parte nivelul religios-moral clerului celibatar. Prin urmare, în loc de a opri și de-a pune zăgaz acestui curent, ce pare că s'ar abate și peste Biserica noastră, să cerem mai bine dela Dumnezeu înfăptuirea lui, căci ar fi o binecuvântare a cerului. Ajute Dumnezeu!

Cețiți și răspândiți: „UNIREA”

de oi, iar mieluceii îi lasă pradă gerului și animalelor răpitoare.

Scuză, poate, ne vom putea uneori, dar justifica nici odată. Catehizarea copiilor, ori cât de grea și obositoare ni-s'ar părea, rămâne totuși o poruncă categorică a Mântuitorului, o dispoziție salutară a maimarilor, și cea mai primordială datorie a preotului.

Pentru învățământul primar confesional. De curând a eșit de sub teacurile tipografiei Socec „Anuarul” școlii arhiepiscopale S. Andrei de sub conducerea Fraților Școlilor Creștine din București, pe anii 1816—1930, redactat de directorul școlii Fr. Matei Seickel.

Acest anuar e un adevărat album, înfățișând în tablouri mult grăitoare nu numai date asupra fondatorului ordinului acestor frați școlari: Sf. I. B. de la Salle (1651—1719), ci și asupra activității ordinului, arătând în chipuri și icoane principalele înfăptuiri ale lui: Institutul gigantic „De la Salle” din Chicago, (Statele Unite); Institutul Condal din Barcelona, (Spania); Academia din Trois-Rivières, (Canada), precum și altele din Columbia, America de Sud; apoi de pe insula Malacca, ordinul fiind răspândit pe tot globul.

La noi, în țară, frații școlari au venit și muncesc dela 1861, invitați de episcopul Angelo Parsi, care i-a ajutat din toate puterile. La fel au făcut și episcopii ce l-au succedat, mai cu seamă: Ignățiu Paoli, Xavier Hornstein și Raymund Netzhammer. Așa se explică frumoasa dezvoltare a școlilor arhiepiscopale dela modesta încăpere ce ocupau, la început, în vechea reședință arhiepiscopală din Calea Călărașilor No. 11, până la palatele de astăzi din Str. General Berthelot și la cel clădit pe terenul fostului cimitir catolic din Calea Călărașilor, apoi dela numărul de 40 de școlari, câți erau la început, la cel de 458, câți se află în anul școlar 1929—30.

Frumoasă ascensiune și mult grăitoare pildă. Mai rar exemplu de ce poate să facă priceperea, munca și stăruința, chiar când înconjurimea nu e din cele mai prielnice.

Activitatea acestor frați nu ne poate fi indiferentă, deoarece în urma invitației I. P. S. S. arhiepiscopului nostru Valeriu Traian Frențiu dela Oradea, ordinul lor a venit și în provincia noastră bisericească și are de gând să servească cu devotamentul cunoscut învățământul nostru primar pe care, se știe, l-a confiscat Statul mai anii trecuți ca să se convingă acum, că nu e harnic să-l susțină; de aceea e nevoit să închidă clasa întâi a tuturor școlilor normale. Ce teren vast de activitate! (Pr. I. Georgescu, prof.)

Omagiu grandios. În cinstea lui Hristos-Regele a fost ridicat pe culmea muntelui Corcovada ce stăpânește împrejurimile metropolei braziliene Rio de Janeiro, o statuă de marmoră de dimensiuni neatinse încă, ce a fost inaugurată cu un fast ca 'n povești, în zilele de 10—12 Octomvrie c., în prezența reprezentanților tuturor statelor federale ale Americii Latine, a Legatului papal, asistat de peste 50 de episcopi, și a unei mulțimi imense. Monumentul iluminat feeric, prin focuri aprinse de Marconi, din laboratorul său în noaptea de 12 spre 13 Oct. c. are o înălțime de 38 de metri. Măinile au o lungime de 3'75 cm. iar distanța dintre extremitățile degetelor face 30 cm. Baza piedestalului cuprinde 100 metri patrați; volumul: 419 metri cubici; greutatea: 1145 tone. Greutatea întregii construcții cântărește 1680 de tone și a costat 720.000 de dolari. — Această importantă manifestare a credinței catolicilor brazilieni, eternizată în opera sculptorului Landowski, merită pe deplin omagiul ce i-l'au adus rândurile de laudă ale scrisorii Pontificale adresată cardinalului-arhiepiscop Sebastiano Leme de Silveira Cintra, și prin el obștei credincioase braziliene.

rele de azi și în cele cari poate vor veni, mai curând sau mai târziu clerul familist nu va putea înfrunța greutățile. Avem nevoie de preoți necăsătoriți. Dar nu de celibi — crede D-sa — ci de călugări. Căci „țara noastră este încă, durere, terra missionum”. Iar în misiuni, călugării poartă greul. — Așa este. Nici nu se poate închipui un pământ de misiuni păstorit de cler familist. Nici clerul monahal însă, adaugem noi, nu se află singur pe teren nici în teritoriile misiunilor.

Așa e și firesc. Intr'o armată, să fie cât de bine echipate și cât de bine pregătite unitățile de specialitate, ca artilerie, ș. a. totuși, istoria ne este martoră, infanteria hotărăște în luptă. Cam așa stăm și cu clerul monahal. Este foarte folositor, aproape indispensabil. Nu cunosc o singură eparhie, nici barem o Abbatia nullius mai mare, păstorită numai de călugări. Și aici clerul secular e dătător de ton. De pildă, Abbatia nullius din Subiaco (Italia) cu parohii mai puține, al cărui titular este abatele mănăstirii benedictine de acolo, deci al unui ordin destul de puternic, nu e păstorită numai de călugări.

Și să nu uităm un lucru. În apus multe vocațiuni monahale se recrutează din clerul celibatar ori dintre tinerii cari se pregătesc pentru acest cler. Ca dovadă ne poate servi și ordinul lesuiților din Satu-Mare, ori chiar al Basilitanilor noștri, cari își măresc cadrele tocmai cu elemente din preoții noștri celibi, deși puțini la număr. Cu totul altfel s'ar prezenta însă situația și în aceasta privință, când am dispune de un cler celibatar mai numeros. Clerul celibatar este deci puntea de trecere între cel familist și cel monahal.

Asociația Generală a Românilor Uniți

Convocator

În conformitate cu art. 13 din Statute convocăm

CONGRESUL GENERAL

al Asociației Generale a Românilor uniți („Agru”), pe zilele de 21 și 22 Noemvrie 1931, la Oradea, cu următorul

PROGRAM:

Sâmbătă 21 Noemvrie 1931:

Ora 9: Liturghie solemnă. Ora 11: Ședința de deschidere a Congresului. Ora 16: Ședința II a Congresului general. Ora 19: Vечernie mare, cu predică și procesiune solemnă, condusă de Înălții Arhieriei.

Duminică 22 Noemvrie 1931:

Ora 8 jum.: Liturghie pontificală cu predică arhierescă. Ora 11 jum.: Ședința festivă a congresului, prezidată de Înălții Arhieriei. Ora 18: Te-Deum. Ora 21: Festival artistic-muzical, dat de corul și orchestra maestrului Hubic.

La această înălțătoare manifestațiune cu caracter național-religios învitat cu drag, pe lângă cei de drept, pe toți membrii Asociației Generale a Românilor Uniți, cum și întreg clerul și drept credincioșii Provinciiei Metropolitane Române de Alba-Iulia și Făgăraș.

Cluj, la 10 Octomvrie 1931.

(ss.) Dr. Iuliu Hațieganu, v.-președinte.

(ss.) Dr. Augustin Popa, secretar general.

N. B. 1) De cartiruire se îngrijește comitetul local organizator, căruia se vor anunța participanții cel mai târziu până la 15 Noemvrie 1931, la adresa: Dr. Demetriu Kis, avocat, Str. Ciorogariu 2. În special vor binevoi a menționa dacă doresc a participa la mesele comune ce se vor lua în 21 și 22 la amiazi.

2) Participanții la congres vor beneficia de reducere pe C. F. R., în acest scop își vor păstra biletele de tren.

3) Vineri, în 20 Noemvrie, la oarele 15 vor avea loc consfătuirile prealabile ale Comisunilor: a) presei b) asociațiilor religioase și ale tineretului, c) a regulamentului general și regulamentului secțiilor, la cari încă pot participa toți aceia, pe cari îi interesează aceste probleme.

Știri mărunte

Personale. Toți Preasfințiții arhieriei ai bisericii noastre s'au întrunit ieri, Vineri, la Blaj, în conferință episcopescă. La desbateri au mai luat parte și capitularii noștri, precum și părinții canonici A. Breban, A. Magyar și I. Agărbiceanu, reprezentând Capitlurile de Baiamare, Oradea și Cluj-Gherla. — Cu trenurile de azi Înălții vaspeși ai păr. Mitropolit s'au reîntors la reședințele sale, pentru ca foarte curând să convină la București spre a prezenta guvernului doleanțele preoțimii privitoare la salariu.

Eparhia Lugojului pentru ziua misionară. Făcându-se ecoul apelului îndreptat către toată lumea catolică de secretarul Propagandei, Mons. C. Salotti, chiriariahă lugojană dă și ea clerului eparhiot îndrumări precise în cauză. Și anume: se rânduește ca tasul din 18 Octomvrie să fie trimis Ordinariatului, pentru a fi pus la dispoziția celor ce solicită acel ajutor — oricât de modest — al inimilor caritative, spre scopuri dintre cele mai nobile. — Precum vedem, urechi cari s'audă asemenea glasuri, sunt și la noi. Semn bun și acesta.

Cuvânt cuminte și creștinesc. Nici nu-i vine par'că omului să creadă că s'ar putea

ca un episcop reformat să pună vorbă bună, întru apărarea bisericii catolice. Și totuși s'a întâmplat și aceasta. După cum scrie »Schönere Zukunft« din 18 Oct. c. episcopul reformat, maghiar, Dr. Antal, în adunarea generală a districtului bisericesc de dincoace de Dunărea ungară, a luat cuvânt împotriva prigonirii bisericii catolice din Spania. Mai mult: a precizat un protest unanim, al tuturor bisericilor creștine împotriva acestei barbarii, întocmai cum s'a făcut anul trecut pentru biserica rusă ortodoxă. — Așa glăsuiește un ungar reformat. Confruntăm cu spusele acestuia serisul ortodox al preacucernicului neo-latin, arhim. Scriban, și-al altora dela noi, tot așa de ortodocși, bisericani și latini(?). Și — nu mai zicem nimic.

„Ucenicii Domnului“ din China fac progrese. Gândul delegatului apostolic Constantini și al episcopului indigen † Filip Chao — unul din cei șase consacrați de Sfântul Părinte în 1926 — de a întemeia o congregație religioasă chineză menită să deie preoți chinezi ce-și cunosc la perfecție limba și, deci, sunt în stare să vestească cu vrednicie cuvântul Domnului atât elaselor de sus cât și celor mai umile, se vede c'a fost gând fericit. Intemeiată numai în 1927, congregația aceasta tânără numără deja doi preoți și mai bine de șasezeci de alți membri. Casa clădită în stil pur chinez, după planurile arhitectului Dom A. Gresigt, benedictin de Maredsous, actualminte profesor la Universitatea catolică din Peking, și-o au în apropiere de Suanhwafu. Acum la început noua congregație stă sub conducerea redemptoriștilor spanioli, mai târziu însă, sigur, se va conduce de sine, după regulile proprii acestei tovărășii a »Ucenicilor Domnului«. — Spiritul suflă unde i este voia... Și unde i-se ascultă glasul.

Locale. Duminică viitoare, a XXII după Rusalii, va predica în catedrală păr. Dumitru Neda, profesor la Academia noastră de teologie.

— Seria școalelor noastre s'a înmulțit cu una: școala de menaj. Mutată aici dela Obreja, credem că e la locul cel mai potrivit. Și fiindcă suntem siguri că își va împlini rolul cu demnitate și conștiențiositate, asemenea celorlalte școli-surori de aici, ne bucurăm înainte de binele mult ce îl va face.

A murit și Edison. Desnodământul fatal, — așteptat de altfel din ceas în ceas, după rapoartele medicale insistente cerute și produse de toate cotidienele din lume — în sfârșit s'a produs în ziua de 18 Octomvrie. La acea dată a trecut în lumea luminii desăvârșite, unde nu mai e nimic de inventat pentru propășirea binelui obștesc, vestitul Thomas Alva Edison, încheind o lungă și neasemănat de bogată viață (1847—1931) în invenții folositoare ca: telefonul, lampa electrică, tramvaiele electrice, trenurile electrice, gramofonul, cinematograful și câte altele. Așa că merită pe deplin regretele ce-l petrec la groapă, și admirația în care-i învăluie numele o lume întreagă.

Record sui generis. Vezi bine că dacă-i vorba de ceva record, apoi numai la America te poți gândi. Căci în recorduri americani bat, de fapt, aproape totdeauna, recordurile. Mai rar însă unul ca cel al pastorului protestant Flutterer. Iată anume de ce-i vorba: Numitul pastor și-a pus-o în cap să deie gata pe colegul de pastorație Brown în ce privește recordul de durată a — predicii de pe amvon. Zis și făcut: Flutterer a cuvântat într-una, de pe un amvon din Hollywood, treizeci și două de ceasuri în rând. Mai mult: în decursul vorbirii numai din când în când și-a mai umezit gâtulejul cu câte-o înghițitură de limonadă, pe când Brown, în

răstimpul »predicii« a înfulicat un cocoș fript, întreg-întreguț. Tema tratată de Flutterer: Biblia, dela cartea Facerii până la Apocalips. Asta, se înțelege, fără să-i treacă măcar prin minte năstrușnicului cuvântător, că-i o blasfemie ordinară să se purceadă așa cu o carte inspirată. — Eil dar ce să-i faci dacă omul vrea să atingă recordul; și când el mai e și pastor protestant? Doar nu-i în »biserica lui Torquemada, dușmana libertății!«

Plaga șomajului. Ca o tristă notă marginală la scrisoarea apostolică »Nova impendet« a Preafericitului Părinte, reținem din ultima statistică a Organizației Internaționale a Muncii, datele deadreptul înspăimântătoare: La sfârșitul lui August c. Germania avea 4.104.000 șomeri, față de 2.582.500 la aceeași dată, anul trecut; Austria: 196.321, față de 156.124; Belgia: 62.339, față de 15.200; Franța: 53.673, față de 11.214; Anglia și Irlanda: 2.142.821 față de 1.500.990; Italia: 693.273, față de 375.548; Polonia: 251.608, față de 173.627; Cehoslovacia: 210.908, față de 77.309. Totalul șomerilor arată în Europa cifra uriașă de 8.000.000, iar în America peste 10.000.000. Și să se noteze că aici nu sunt cuprinse mușimile ce cad în aceeași categorie a jertfelor mizeriei din China, India, și alte părți năpăstuite ale lumii. — Sumbre perspective de viitor!

† Paul Munteanu, inv. pens. din Vermeșul Banatului, a trecut la cele veșnice în ziua de 9 Oct. c. la vârsta de 85 de ani. — Odihnească în pace!

In atenția parohilor și curatoratelor bisericești!

COMANDAȚI

CLOPOTE

de calitate superioară, la cel mai mare depozit românesc din Ardeal:

ALEXANDRU ANCA
CLUJ, Str. Regina Maria No. 43.

Tot aici: Policandre, Steșnice, Ornate și

Recvizite bisericești, Prapori, Cărți preoțesti și de rugăciuni. Diferite predici,

VERSURI LA MORȚI (cântări funebreale pentru femei, bărbați și copii) Teatre populare și școlare, monoloage, dialoge. --

Medalii de aluminiu pt.

Reuniri, cu inscripție

după dorință, etc etc.

Cereți prețurent detaliat.

Cartea de rugăciuni:

„LĂUDAȚI PE DOMNUL“

în legătură de pânză costă numai 30 Lei, în piele 90 Lei.

Are cuprins bogat, format mic, exterior plăcut. — Se poate avea dela editor:

Cornel Dărăbanth
protopop onorar, paroh în Arded, județul Satu-Mare.

Nu alege în pudră, cea adevărată este HÖFER